KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 6. Kesäkuu. | TOIMITTAJAT: JOHN SUNDBERG Vastaava. HUUGO NYBERG Toim. sihteeri. | 24:s vuosik. 1919.

— *Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa.* — *Hinta 2 mk. koko vuodelta.* —

Jeesus ja kuuromykkä.

„Ja Jeesus ajoi ulos perkeleen, ja se oli mykkä. Niin tapahtui perkeleen lähdettyä, että mykkä mies puhui; ja kansa ihmetteli“ (Luuk. ev. 11: 14).

Kuuromykän pitää tulla Jeesuksen luo.

Kuuromykänkin sydämessä on paha henki eli perkele. Se täytyy ajaa ulos hänen sydämestään.

Monen kuuromykän sydämessä on rumia ajatuksia, epärehellisyyttä, valhetta, ahneutta, epäsiveellisyyttä eli huoruutta, ylpeyttä ja pilkkaa. Tuo kaikki on pahan hengen työtä. Sen täytyy lähteä pois kuuromykän sydämestä.

Kuuromykät kokoontuvat kaupungeissa mielellään kokouksiin huvittelemaan, keskustelemaan ja oppimaan esitelmistä ja puheista. Mutta paha henki ei lähde heidän sydämistään huvitusten ja keskustelujen kautta. On vaikeata ajaa ulos perkele sydämestä.

Jeesus voi sen tehdä. Ainoastaan Jeesus voi puhdistaa sydämen epärehellisyydestä, epäsiveellisyydestä, valheesta, ahneudesta, ylpeydestä, turhamaisuudesta, rumista ajatuksista ja muusta pahasta.

On tärkeätä, että kuuromykkä tulee Jeesuksen luo. Kuuromykkä tulee Jeesuksen luo silloin kun hän menee jumalanpalvelukseen, jossa k. m. pappi tahi opettaja saarnaa Jumalan sanaa. Sanassa ja saarnassa puhuu Jeesus itse kuuromykälle, nuhtelee häntä ja lohduttaa häntä.

Kuuromykkä ystävä! Etsi Jeesusta, mene Hänen luokseen! On vaarallista jos paha henki *ei* mene pois sinun sydämestäsi. Mutta onnellinen ja autuas olet sinä kun Jeesus saa ajaa pahan hengen ulos sinusta. Hän puhdistaa sydämesi. Hän opettaa sinua puhumaan Jumalasta. Hän auttaa sinua pitämään Jumalan käskyt. Ja sinun sydämeesi tulee oikea rauha ja ilo.

S. Palmgren.
Ruotsinmaan k. m. pappi.
(Kirjoitus on otettu Ruotsinmaan k. m. lehdestä).

Suomen Kuuromykkäin Liiton vuosikokous

pidettiin Helsingissä toukok. 11 p:nä. Kokoukseen oli saapunut ainoastaan 5:stä haaraosastosta edustajia, nim. *Porvoosta* neiti Alice Westerlund, *Riihimäeltä* hra L. Vainola, *Tampereelta* neiti Siiri Talvia, *Turusta* herrat A. Vilkki ja B. Kaski, *Helsingin* haaraosastoa edusti 4 jäsentä. Kokouksessa oli saapuvilla paljon Helsingin kuuromykkiä.

Kokous alotettiin jumalanpalveluksella, jolloin past. H. Nyberg saarnasi. Kokouksen puheenjohtajana toimi tarkastaja V. Forsius ja sihteerinä pastori H. Nyberg.

Liiton keskushallitukseen valittiin eroamisvuorossa olevien 3 jäsenen sijaan tarkastaja *V. Forsius* ja rouva *Julia Stadius* uudestaan, sekä professorinrouva *Anna Heikinheimo*. Neiti Anna Nyströmin tilalle, joka poismuuton takia erosi keskushallituksesta valittiin kirjaltaja *Antti Jokelainen*. Varajäseneksi valittiin neiti *Sigyn Heikel*.

Lisättyyn keskushallitukseen valittiin opettaja *J. K. Palomaa* Turusta uudelleen, sekä opettaja *Emil Pesonen* Mikkelistä.

Liiton tilintarkastajiksi valittiin entiset: neiti *Thyra Eklund* ja maisteri *Yrjö Karilas*, sekä varalle tuomari *A. Wetzell*.

Vaalien loputtua ruvettiin keskustelemaan. Ensiksi ilmoitti Liiton rahastonhoitaja muutamia tietoja *„Kuuromykkäin Lehden“* rahallisesta tilasta. On korotettu lehden tilaushinta 3 markaksi. Mutta se ei paranna asiaa, sillä lehden painattaminen tulee kovin kalliiksi ja lehti tuottaa tappiota monta tuhatta markkaa vuodessa. V. 1914 maksoi lehden painatus liki 2,000 markkaa. Tänä vuonna maksaa se yli 7,000 mk.! Paperi, kuvittaminen, painatus, postimsksut y. m. ovat kovin kalliit nykyään. Korotetun tilaushinnan takia ei lehdellä ole niin paljon tilaajia kuin suotavaa olisi. On vain 961 tilaajaa. Kun raha-asiat ovat näin huonot ei lehteä voida suurentaa vaikka sitä on toivottu. Monet kuuromykät pyysivät sen johdosta, että lehden tilaushinta vieläkin korotettaisi. Mutta kokous päätti jättää keskushallituksen tehtäväksi lehden hoitamisen ja suuruuden määräämisen.

Useita keskustelukysymyksiä oli lähetetty. Op. *Palomaa* oli lähettänyt kysymyksen *„vuosikertomuskaavakkeiden painattamisesta Liiton haaraosastoille“*. Hän ehdottaa, että painettaisi valmiita vuosikertomuskaavakkeita, joissa olisi kysymyksiä haaraosaston toiminnasta, jäsenistä y. m. Näitä kysymyskaavakkeita lähetettäisi joka vuosi haaraosastolle, ja kysymyksiin vastaisi haaraosaston sihteeri lähettäen vastauksen Keskushallitukselle. Tällä tavalla saataisi tarkat tiedot haaraosastojen toimista. Kokous päätti hyväksyä ehdotuksen.

Puuseppä *Armas Vilkki* Turusta alusti kysymyksen *vanhainkodin perustamisesta k. m. miehille ja varojen keräyksestä sen hyväksi.* Kaikki läsnäolijat tahtoivat, että vanhainkoti perustetaan vanhoille, höyhille k. m. miehillekin. Päätettiin jättää asia Turun K. M. Auttajayhdistyksen ja Turun ympäristön kuuromykkäin ja heidän ystäväinsä toteutettavaksi. He kun jo ovat asian alkuunpanneet. K. m. Liitto on heitä siinä auttava niinkuin se auttaa Helsingin Auttajayhdistystä Åvikin vanhainkodin hyväksi.

Kirjaltaja *Eino Karilas* alusti kysymyksen *„kuuromykkäin sivistysrahaston perustamisesta“*. Hän ehdotti että monilla keinoilla koottaisi suurempi rahasto kuuromykkäin liitolle. Niillä rahoilla lähetettäisi esitelmänpitäjiä, pidettäisi oppikursseja, perustettaisi lainakirjastoja, kustannettaisi ja levitettäisi kirjasia kuuromykille j. n. e. Asia jätettiin Liiton keskushallituksen harkittavaksi.

Puuseppä *Fabian Mattila* ja hra *L. Vainola* alustivat kysymyksen *„matkapuhujan ja neuvojan ottamisesta Liiton palvelukseen“*. He tahtoivat että Liitto palkkaisi sopivan, monipuolisesti sivistyneen, kuuromykkäin „kieltä“ osaavan henkilön, joka aina matkustaisi k. m. yhdistyksiin y. m. pitämään kokouksia, keskskeluja, esitelmiä, oppikursseja, perustamaan uusia yhdistyksiä, neuvomaan yhdistysten toimihenkilöitä, levittämään kirjallisuutta ja kaikin puolin auttamaan ja neuvomaan kuuromykkiä. Useat kuuromykät kannattivat heitä ja tahtoivat, että neuvoja otetaan ja että sama neuvoja ei saisi olla kauan aikaa työssä, vaan pitäisi saada aina uusia neuvojia. Sillä sama neuvoja puhuu aina samoja asioita, mutta uusi neuvoja puhuu uusia asioita ja uusia aatteita. Toiset taas huomauttivat, että Liitolla on jo oma palkattu asiamies, herra J. Sundberg. Hän matkustaa neuvomassa ja esitelmiä pitämässä niin paljon kuin *Liiton varat sallivat.* Mutta Liitolla ei ole paljon rahaa, sentähden ei asiamies voi paljon matkustaa. Nyt ovat matkat kalliit. Mistä voi Liitto saada niin paljon rahaa, että se voi palkita sivistyneen, sopivan, kuuromykkiä tuntevan henkilön, joka aina matkustaisi? Se tulisi uskomattoman kalliiksi. Onhan kuuromykillä jo 4 matkapappia. Voivathan he neuvoa ja sivistää kuuromykkiä jos sivistyshalua vaan on.

Rurik Pitkänen Kuopiosta oli lähettänyt kysymyksen *„piirikokousten pitämisestä“*. Hän ehdottaa, että yhteisten k. m. kokousten pitämistä varten maa jaettaisi piireihin. Saman piirin k. m. kokoontuisivat sopivaan keskuspaikkaan kokouksiin, joihin K. m. Liitto lähettäisi asiamiehensä puhumaan ja kokousta johtamaan. Joskus on sellaisia kokouksia jo ennen pidetty, esim. Tampereella, Ikaalisissa, Riihimäellä, Lahdessa, Kuopiossa y. m. — Tätä ehdotusta kannatettiin ja jätettiin se keskushallitukselle huomioon otettavaksi.

Rouva *Julia Stadius* alusti kysymyksen: *„Millä tavalla Suomen K. m. Liitto voisi avustaa kuuromykkiä työnhankinnassa?“* Hän ehdotti, että Liiton Keskushallitus avustaisi Helsingissä asuvia k. m. sillä tavalla, että se asettuisi yhteyteen kunnallisen työnvälitystoimiston kanssa antamalla tarvittavia todistuksia ja suosituksia työtäetsivistä kuuromykistä Helsingissä. Maaseudulla pitäisi haaraosastojen tehdä samalla tavalla. Myös pitäisi pyytää Auttajayhdistysten toimikuntia avustamaan ja antamaan suosituksia työtä etsivistä kuuromykistä kunnallisille työnvälitystoimistoille. Kokous päätti, että tarpeen vaatiessa on työtäetsiviä kuuromykkiä avustettava ja suositeltava.

Vielä alusti hra *W. Stadius* kysymyksen: *„Eikö olisi toimeenpantava lyhyitä, maksuttomia viittoma- ja sormikielen kursseja kirjapainojen ja kirjansitojen y. m. ammattiolojen työnjohtajille?“* Tätä ehdotusta ei pidetty hyvänä. Sitä ei kannatettu. Ei työnjohtajat tahdo oppia viittaamaan. Eikä viittaamista voi lyhyessä ajassa oppia. Hyödyllistä on kirjoittamalla neuvotella työnjohtajan kanssa jos k. m. ei osaa puhua suulla eikä osaa lukea huulilta. Kirjoittamalla oppii ymmärtämään uusia sanoja. Se on hyödyllistä.

Tähän loppuivat keskustelut. Illalla oli kokouksen jäsenillä hauska illanvietto, jossa oli paljon kuuromykkiä, sekä heidän puhuvia ja kuulevia ystäviään. Past. H. Nyberg piti pitkän esitelmän *J. V. Snellmanista*, jonka syntymäpäivä oli 12 p. toukokuuta. Ilta kului hauskasti teetä juotaessa ja seurusteltaessa.

Kertomus ensimmäisestä koulumatkastani.

Nyt kirjoitan ensi kertaa k. m. lehteen. Minä olen syntynyt Jalasjärvellä heinäk. 21 p. 1902. Yhden vuoden vanhana minä sairastin tulirokkoa ja se kesti kuukauden ja vei kuulon.

Mutta v. 1910 olen täyttänyt 7 vuotta. Vanhemmat ajattelivat, että minun pitää mennä Kuuromykkäinkouluun. Lämmin kesä meni ja tuli syksy. Ajettiin aamulla varhain Sydänmaan asemalle. Oli siellä Jalasjärven kirkkoherra meitä vastassa. Tervehdimme häntä ja kaikki menimme odotushuoneeseen. Siinä oli paljon väkeä. En minä ollut nähnyt koskaan asemaa, rautatietä, eikä junaa. Vähän ajan päästä juna tuli. Kirkkoherra otti käteeni kiinni ja talutti minua vaunuun nopeasti. Isäni kantoi koriamme. Junassa oli eräs herra. Herran sukunimi on Blum. B. käski isääni panemaan korin hyllylle. Hän sanoi B:lle hyvästi ja meni pois heti. B. käski minua istumaan ja viittoi minulle. Istuttuani katsoin ymmärtämättömyydestä vaunun kattoon, seinään sekä lattialle. Sitten huomasin, että isä seisoi ulkona aivan ikkunan alla. Minä katsoessani junan vaunua luulin, että tämä on tupa tai kamari. Juna lähti aseman luota. Heti menin lasin eteen. Minä luulin, että (3) kolme hevosta vetäisi vaunuamme ja että isäni ajaa. Koetin tähystellä vaunun ikkunasta nopeasti ohikiitäviä viljamaita. Muutamissa metsissä näkyi monia eläimiä ja pikku hevoset juoksivat pelkääväisinä ja hännät heiluttaen. Ei mulla ole eväitä, mutta B:llä on omaa evästä. Vaunussamme oli vähän väkeä, vain viisi. Me söimme pävällistä. Minä söin B:n voileipäpalasta kaksi. Vähässä hämärässä saapui juna Kannuksen luo. Se on vähän komea asema. Väkeä tuli sen sisään. Asemaa sanotaan ravintolaksi. B. söi yksin hakkoperunakastetta, leipää ja maitoa, jota hän osti. Minä istuin B:n vieressä, joka söi. En minä syönytkään. Hän söi kaikki. Kyllä hän taas osti kahvia myöskin, sokeria ja nisupalan, hän itse. Sen hän joi. Taaskin menimme takaisi vaunuhun. Hän kysyi viittaamisen kautta multa, että onko nälkä? Minä vastasin, että „ei“. Hän on hyvin viittelias ja ystävällinen. B. hymyili aina. Mutta saavuimme Ouluun klo 7 i. p. Kun laskeuduimme alas junasta, niin jatkoimme kiireesti kadulle. Kadulla oli hyvin vaikea, kun siellä ajettiin paljon autoja, henkilöhevosia sekä kuormahevosia, polkupyöriä ja enemmän tavattiin väkeä. Isolta maantieltä johti lyhyt tie ylös koulukartanolle porttia kohti. Sen läpi päästyämme näimme heti suuren koulurakennuksen oikealla. Menimme koulun pihan yli asuntolan yläkertaan portaita ylös. Astuimme oven eteen ja B. koputti ovelle. Odotetaan. Hän piti kiinni kättäni. Minä unhotin mihin lakkimme ja korit olivat pantu. Ovi ei ole lukossa. Kun hoitajatar avasi oven, niin sanoi hän meille „hyvää päivää“. Hän kutsui meidät ovelle ja niin tuli joukko poikia minun ympärille. Pääni heti painui alas rinnalleni, enkä katsonut heitä. Käteni olivat molemmat selkäni takana. Suutuin ja itkin, siksi, että pojat ottivat käteni selästä ja taas suutuin heille. He kumarsivat minulle syvästi. Kova hiki juoksi kasvoilleni. B. meni pois. Minä tiesin, että hän menee yösijaan. Minä jäin yksin päiväsaliin. Poikien kisailu oli hauskaa, kun puujunat jyrisevät mennä lattialla ja muutamat piirustivat kivitauluihin ihmisiä ja eläimiä. Minä tulin hyvin iloiseksi ja rupesin oppimaan.

Olen isona oppilaana päässyt koulusta helmik. 28 p. 1918. Meitä oli opetettu rippikoulussa 2 päivää. Pastori Nyman laski meidät Herran eh-

toolliselle helmik. 26 p. 1918. Oulussa oli ruuan puute.

Tuhannet miljoonat terveiset Nymanille, opettajalleni, kaikille k. m:lle ja tämän lehden lukijoille.

Kiitoksia paljon Jalasjärven kirkkoherralle kun auttoi minua.

Oulun k. m. koulun entinen oppilas

Arvo Kuivamäki.

—o—

Kaksi kuuromykkää vankilassa.

(Ruotsin Kuuromykkäin Lehdestä. Tosi tapaus).

Kaksi kuuromykkämiestä, Janne ja Onni, tekivät työtä yhdessä. Kumpikin oli jo ennen sakotettu varkaudesta.

Eräänä päivänä tuhlasivat he kaikki rahansa huvituksiin. He eivät voineet saada mistään ruokaa syödäkseen. Silloin sanoi Janne Onnille: nyt me menemme varastamaan ruokaa kauppapuodista. Se ei ole vaarallista. Me voimme varastaa niin viisaasti, ettei poliisi saa meitä kiinni. Jos hän saisi meidät kiinni ja meidät pannaan vankilaan, niin siellä me emme huoli syödä mitään. Silloin vanginvartija ja poliisi käskee meidät pois vankilasta, sillä eivät he voi nähdä meidän kuolevan nälkään".

Janne ja Onni rupesivat varastamaan. He varastelivat monena viikkona. Eikä kukaan sitä huomannut. He varastivat väkijuomiakin monen sadan markan arvosta. Eräänä yönä joivat he niin paljon väkijuomia, että ne seuraavana päivänä olivat kipeät, väsyneet ja uniset työmaalla. Silloin työnjohtaja erotti heidät työstä ja he tulivat työttömiksi. He rupesivat nyt varastamaan vielä enemmän. He varastivat kahdesta paikasta samana yönä.

Eräänä päivänä vangitsi poliisi heidät. Käräjillä, oikeudessa, sanoi Janne tuomarille: „jos te tuomitsette minut vankeuteen, niin minä lopetan siellä syömisen, en syö siellä mitään, vaan kuolen nälkään". Tuomari ei huolinut Jannen puheista, vaan tuomitsi hänet 8 kuukaudeksi vankeuteen. Onni tuomittiin 12 kuukaudeksi vankilaan.

Maanantaipäivänä vietiin heidät vankilaan. Vankilan johtaja puhui heille ystävällisesti ja kauniisti. He nauroivat ja pilkkasivat johtajaa. Heille annettiin ruokaa, mutta he kieltäytyivät syömästä, sanoivat: „me emme syö!" Seuravinakaan päivinä eivät he syöneet. He olivat syömättä 4 päivää. Silloin vankilan johtaja kutsui kuuromykkäin papin tulemaan vankilaan katsomaan vankeja. Johtaja sanoi papille, että kuuromykkävangit eivät syö, eivät vastaa hänen kysymyksiinsä eivätkä lue mitä hän kirjoittaa heille. He ovat tottelemattomat ja saavat vain lisää rangaistusta. Hän pyysi papin opettamaan kuuromykkiä ja selittämään heille tottelemattomuuden seuraukset.

Kuuromykkäin pappi tuli vankilaan vasta seuraavana maanantaina. Janne ja Onni olivat olleet syömättä silloin yhden viikon ajan. Pappi kysyi heiltä: „minkätähden te ette syö vankilan ruokaa?" Janne vastasi: „me pääsemme pian vapaiksi kun emme syö".

Pappi: „te ette pääse vapaiksi sillä tavalla".

Janne: „minä tiedän sen asian paremmin kuin pappi".

Pappi: „mistä sinä sen tiedät?"

Janne: „minä luin sanomalehdistä, että muutamat naiset Englannissa pääsivät vapaiksi vankilasta kun he kieltäytyivät syömästä".

Pappi: „te ette ole englantilaisia, vaan ruotsalaisia. Tämä maa on Ruotsin maa eikä Englanti. Te olette miehiä ettekä naisia. Englannin naiset joutuivat vankilaan sentähden, että he toimeenpanivat mielenosoituksia naisten äänioikeuden hyväksi, mutta teidät on vangittu varkauden tähden. Englannin naisilla oli monta ystävää, jotka vaativat heitä vapaiksi, ja joitten mielestä he olivat syyttömästi joutuneet vankeuteen. Mutta te, Janne ja Onni, ette ole syyttömät, vaan kaikki ihmiset tahtovat, että te kärsisitte rangaistuksen varkautenne tähden".

Pappi ilmoitti vielä, että jos Janne ja Onni eivät heti rupea syömään, niin otetaan heiltä sänkyvaatteet pois vielä tänäpäivänä, seuraavana päivänä lyödään heitä piiskalla selkään, sitten pannaan „pakkopaita" (siteet) heidän päällensä, heidän suunsa avataan väkisin ja gummiletku työnnetään suun kautta kurkkuun ja ruokaa kaadetaan letkun kautta heidän kurkkuunsa ja vatsaansa — —. Tätä menoa jatkuu monta vuotta jos tarvitaan. Eivät he voi kuolla nälkään. Heitä ruokitaan väkisin.

Kun Janne ja Onni tämän kuulivat säikähtivät he ja rupesivat pahasti itkemään. Sitten he sanoivat: „me tahdomme nyt syödä ja olla nöyrät ja tottelevaiset". He katuivat, että tyhmyydellään ja ymmärtämättömyydellään olivat pitentäneet rangaistusaikaansa yhden viikon ja tuottivat ikävyyksiä itselleen ja muille.

—r.

—o—

Oma koti.

Iitin pitäjässä Uudenmaan läänissä asuu ihmeteltävän paljon kuuromykkiä. Sääskjärven kylässä esim. asuu 15 kuuromykkää, nimittäin Puttilan sisaruksia 4, Backmannin sisaruksia 4, Koiviston sisaruksia 2, Mäkelän veljeksiä 2, sekä lisäksi yksityisiä k. m., siis yhteensä 15. Siinä kylässä on myös 4 k. m. parikuntaa, eli perhettä. Puttilan ja Koiviston sisaruksilla on omat, isiltä perityt, hyvät talot. Mutta Mäkelän veljekset: Lennart ja Vihtori ovat itse rakentaneet kumpikin oman kodin itselleen. Ensin rakennettiin Lennart Mäkelän koti. Se näkyy tässä kuvassa.

Lennart Mäkelän koti Iitissä.

Lennart M. syntyi Iitin Sääskjärvellä v. $^{6}/_{4}$ 1877. Hän pääsi Porvoon kuuromykkäinkoulusta v. 1896. Siellä opettivat häntä maisteri Valter Forsius ja johtaja A. I. Savolainen. Hän kävi koulua 6 vuotta. Koulusta päästyään oli hän ensin palveluksessa 1 vuoden. Mutta sitten hän meni puusepän- ja kirvesmiehenoppiin. Kuuleva kirvesmies Aksel Simola opetti Lennartia puusepäksi monta vuotta. Aksel Simolan kanssa on Lennart myöhemminkin monet vuodet tehnyt työtä. Lennart Mäkelä on etevä ja ahkera puuseppä. Hän on rakentannt paljon rakennuksia Iitissä, Elimäellä y. m. V. 1904 rakensi Lennart oman talonsa. Itse hän sen rakensi omilla säästövaroilla. Köyhiltä vanhemmilta hän ei saanut perintöä. Eikä velkaa tarvinnut ottaa. Muutamana päivänä oli känellä vaan toisia miehiä apuna rakennustyössä. Myöhemmin on rakennuksia lisätty, niin että Lennartilla on oma sauna, kellari y. m. ulkohuoneet.

Aluksi asuivat Lennart ja k. m. veljensä Vihtori yhdessä. Mutta viime vuosina rakensi Vihtori oman talon Lennartin talon likelle. Kumpikin veli meni naimisiin v. 1917 ja asuvat nyt omissa taloissaan. Vihtori Mäkelä syntyi v. $^{7}/_{12}$ 1873 ja kävi Jyväskylän k. m. koulun. Hän on naimisissa kuulevan vaimon kanssa. Lennartin vaimo on kuuromykkä Hilda Andersson Lahdesta. Hilda on taitava ompelijatar. Hänelläkin on paljon työtä. Sievä puutarha hedelmäpuineen ja perunamaa ympäröi Mäkelän veljesten taloja, joissa he asuvat tyytyväisinä, vapaina ja ympäristönsä kunnioittamina. Lennart ja Vihtori Mäkelä ovat hyvin hoitaneet vanhat vanhempansakin. Se on oikein.

Kuvassa näemme Lennart ja Hilda Mäkelän etualalla. Takana seisoo Vihtori vaimonsa kanssa, jolla on kissa sylissä.

—•—

Syksyinen tunnelma.

Olipahan muuan noita pilvisiä syyspäiviä. Ei juuri satanutkaan, muttei paljon muutenkaan ollut. Taivas oli paksussa pilvessä ja nuot lyijyn harmaat pilvet riensivät nopeasti pohjoista kohti.

Menin läpi entisen kotimännikön eräälle niityllemme noutamaan kesällä tehtyjä lehdeksiä lampaillemme. Paluumatkalla väsyin kantaissani lehdeksiä. Ja kun kaarteleva polku juuri meni kallion rinnettä, heittäydyin kivelle hetkiseksi lepäämään.

Siinä istun ja nojaan lehdeksiini. Aina näitä maita kulkeissani valtaa mieleni väkisinkin lapsuusmuistot. Oi, armas lapsuus! Et milloinkaan voi mielestäni unohtua! . . .

Kun kuljen lapsuuteni leikkitanhuvilla on kuin kaikki kivet, puut, pensaat kilvan kuiskaisi noita ijäksi menneitä lapsuusmuistoja. Puut sanoo: „muistatko kuinka huminaamme kuuntelit, kuinka pituuttamme ihaillen katselit, kuinka oksillamme kukkuvaa käköstä tai laululintusta nähdäksesi tirkistelit?" — Kivet kuiskii: „muistatko kuinka usein päälleni kapusit leikkitovereittesi kanssa, kuinka monesti viihdyit pitkäksi aikaa istumaan pehmeälle sammalvaipalleni? Kuinka vielä talvisin suksillasi huimia huikuja kupeeltani otit, muistatkos?" — Mättäät kuiskii: „ja minusta poimeit marjoja monet kerrat, muistatko vielä?" —

Niin nytkin kuiskivat, mutta minä katselen säälimättömän hakkaajan pahasti harventamaa männikköäni surumielisenä. Entinen tuuhea männikkö on osaksi hävitetty melkein puuttomaksi. Sadat kauniit puut on myyty tukkiyhtiölle. Ja jälelle jääneet nuoremmat puut näyttävät niin avuttomilta, että oikeen sydäntäni vihlasee.

Herään syvistä ajatuksista omaan, raskaaseen huokaukseeni . . . Nyt, niinkuin joskus ennenkin nousee hetkiseksi eteeni tuskallisena nykyhetken todellisuus ja menneisyyden uni. „Oi, miksi en saanut olla kuulevana minä, kaihomielinen luonnonlapsi, minä, suuren luonnon kyllästymätön ihailija?“

Mutta vain hetkiseksi. Olenhan oppinut ottamaan kovan kohtaloni Jumalan lähettämänä. Ja se ajatus valaa nytkin lohdun tuskaiseen rintaani . . .

Päättäväsi nousen ylös ja lähden lehdeksineni uusin voimin eteenpäin.

Tuuli oli vihdoinkin onnistunut repimään hiukan aukkoa noihin harmaisiin pilviin. Ja sieltä pilkisti vaisusti kalpea ilia-aurinko esille.

Anna.

Yhtä ja toista leikillistä.

Allekirjoittanut, „Tuohi-kontti“, sai kunnian astua Pieksämäen asemalle viime kesäkuun päivänä. Onnellista kyllä, oli kaunis ilma Ensiksi suuntasin matkani tunnetun mestari Aatamin torpalle. Välttääkseni erehdyksen ilmoitan, että tämä mestari Aadam ei ollut se sama mies Paratiisista, vaan toinen, k. m. Aadam, joka nykyään asustelee Pieksämäen aseman läheisyydessä. Saavuin sinne ja sain luvan astua sisään. Ihmeekseni näin, että tällä Aadamilla on mukavat konstit; on oma tupa, oma suutarinpaja, oma parturiliike, siinä kaikki. Viime mainitussa mestari Aadami ajoi ruman leukani putipuhtaaksi. Nähkääs hän oli oikea parturi ja myös oikea suutarimestari. Huomasin tällä olevan k. m. kisällin. Sitte jupitettiin hänen kanssansa maailman asioista. Aadamin vaimo, tuo iloinen ja ketterä, tarjosi meille höyryävää, maukasta kahvia. Mestari Aadamin kehoituksesta matkasin Pieksämäen k. m. tyttöjen talouskoululle. Portilla tuli vastaan hevosen vetämä kuorma. Siinä makasi nylettynä kuollut lehmä. Hyi, mikä ilkeä näky! Sitte kävelin eteenpäin. Tuli vastaani toinen mies ja kysyin häneltä: onko tämä k. m. talouskoulu? Hän silmiänsä rypistellen pudisti päätään, ikäänkuin ei olisi ymmärtänyt minun kieltäni. Hän vei yhden sormen suulleen, sitte korvalle merkiksi, että hän on kuuromykkä. „Jaha, minäkin olen kuuromykkä“, selitin. Hän oli tämän koulun palvelija ja tuttavallisesti kutsui minut sisään. Hänen vaimonsa oli yksi minun entisistä koulutovereistani. Ikkunasta kurkistin ulos ja siellä vilisi harmaapukuisia k. m. tyttöjä hääräillen ahkerasti kaikenlaisissa askareissa. Menin tervehtimään heitä. Voi kauheata! Olivat niin lihavia, terveen näköisiä ja vahvoja tyttöjä. „Teillä on hyvä koulu, joka pitää huolen Teistä! Me, joitten suolet kuristuvat nälästä hienoksi rihmaksi, saamme kadehtia Teitä“.

„Hi, hi, hih“, vastasivat pyöreät punaposkiset tytöt itserakkaan viisaana. Sitte he kertoivat, että heidän yksi lehmänsä kuoli myrkytykseen ja haudataan se tänään. Sen näin juuri portilla. Minä tuohi-kontti kuulustelin: „mitä hommaatte nykyään?“ Ensimäinen tyttö sanoi: „minä olen kana-mummo ja vahdin kanoja, ette'eivät ne pääsisi puutarhaan“. Toiset esittivät: „minä olen navettapiikana, kyökki-emäntänä, ulkotyöläisenä“ ja niin edelleen. Sitte minut kutsuttiin syömään ja juomaan kyökki-emäntien laittamia oivallisia ruokia ja höyryävää maukasta kahvia. Illalla vapaaaikana vietettiin rattoisaa illanviettoa jutellen ja nauraen. Seuraavana aamupäivänä ensin kiittelin talon väkeä ystävällisestä vieraanvaraisuudesta ja lähdin haikealla mielellä tuosta rakkaasta talosta matkoille.

Tuohi-kontti.

Uusi kirjanen kuuromykille.

Äsken on painosta ilmestynyt Suomen Kuuromykkäin Liiton kustantamana kirjanen „*Sofia ja Angelique Bovalliuksen muisto*“. Kirjasen on toimittanut pastori H. Nyberg, joka siinä kertoo noitten jalomielisten lahjoittajain elämästä. He lahjoittivat Nikkarilan talon Pieksämäellä ja kaiken muun omaisuutensa valtiolle talouskoulun perustamiseksi ja ylläpitämiseksi kuuromykkätytöille.

Kirjaseen on otettu myös pastorinrouva Amalia Grönbergin kirjoittamia muistoja neiti Bovalliuksista sekä neiti Aina Vialénin laatima kuvaus jokapäiväisestä elämästä Nikkarilassa. Näin on saatu pieni, sievä kirjanen kokoomalla yhteen Kuuromykkäin Joululehdissä ennee olleet kirjoitukset tästä asiasta. Kirjassa on 22 kuvaa, sivuja on 38 ja *hinta 1 mk.* Ostakaa ja levittäkää tätä kirjaa. Varmaan on se Nikkarilan entisille oppilaille hauska muistokirjanen. Sitä saa tilata herra *J. Sundbergilta*, osoite *Helsinki, Puistokatu 9.* Tilattaessa on lähetettävä postimerkkejä 1 mk. 15 pennin edestä.

Tietoja kotimaasta.

Kuolleita. Kuuromykkä työmies *Aukusti Kaminen* kuoli maalisk. 28 p. matkalla ollessaan Rantasalmella Hiismäessä J. E. Vauhkosen talossa keuhkotautiin. Syntynyt hän oli Juvalla, käynyt Kuopion kuurojen koulun ja sitten elättänyt itseään monissa paikoissa erilaisilla töillä. Vainaja oli naimisissa Tilta Turakaisen kanssa Juvalta.

— Lovisan kaupungissa kuoli viime helmikuussa kuuromykkä siivoojatar *Maria Johansson* 70 v. vanhana. Vainaja oli nuorena käynyt Porvoon k. m. koulun ja asui koko ikänsä Lovisassa. Ahkeraksi, uskolliseksi siivoojattareksi oli hän tunnettu kotikaupungissaan. Ennen kuolemaansa sairasti hän muutamia kuukausia Lovisan vaivastalossa. Kaiken jälelle jääneen omaisuutensa, vaatteensa ja huonekalunsa lahjoitti hän Åvikin vanhainkodille.

Nuori kuuromykkä maanviljelijä *Johannes Råback* kuoli Pohjanmaalla Kvevlahdella huhtik. 29 päivänä 22 vuoden vanhana. Vainaja oli läpikäynyt Porvoon ruotsinkielisen puhekoulun.

— Huhtikuun 8 p:nä kuoli Kemiössä räätäli *Karl Kanerva* (Flink). Hän oli syntynyt Kaarinassa heinäk. 18 p:nä 1874. Hän oli käynyt Turun viittomakoulun ja toimi räätälinä Turun lähellä Raunistulassa. Luonteeltaan hän oli hiljainen ja säveä. Hän oli naimisissa. Suremaan häntä jäi leski ja kaksi lasta.

Vainaja haudattiin huhtikuun 21 p:nä Turun uuteen hautausmaahan.

Hukkunut. Kun kuuromykät Vihtori Mäkelä ja hänen vaimonsa sekä eräs kolmas kuuromykkä palasivat sunnuntaina mykkäin kokouksesta Kiikasta ja antoivat soudattaa itsensä Kokemäenjoen yli Meskalan kosken yläpuolelta, olikin virta niin voimakas, että koski nieli veneen ja kaatui, jolloin veneessä olleet joutuivat veteen. Kaikki muut pelastuivat paitsi Vihtori Mäkelä.

50 vuotta täyttää kesäkuun 15 p:nä Porvoon k. m. koulun opettajatar, neiti Aino Pulkkinen.

Iitin pitäjän kuuromykät kokoontuvat jumalanpalvelukseen Iitin pappilaan sunnuntaina heinäkunn 13 p:nä, klo 10 a.p.

Kuuromykkäin Lehden heinä- ja elokuun numerot ilmestyvät kaksoisnumerona yhdesaä elokuulla.

Pastori H. Nybergin osoite kesä- heinä- ja elokuulla on: *Kuhmoinen.*

Helsingin kuuromykkäin koulun C-luokan 7 oppilasta lopettivat koulunkäyntinsä ja laskettiin H. ehtoolliselle viime helatorstaina toukokuun 26 p:nä. Oppilasten nimet ovat: *Veertti Rimminen* Lahdesta, *Einar Lager* Viipurista, *Oskar Laine* Lovisasta, *Rikard Pääkkönen* Viipurista, *Vilppu Laitinen* Joutsasta, *Väinö Laitinen* Impilahdelta ja *Elin Stenroos* Tuusulasta.

Näitä oppilaita opetti neiti *Anna Nyström*, joka nyt muuttaa Turkuun k. m. koulun opettajaksi. Oppilaat laski H. ehtoolliselle past. H. Nyberg opettajain ja suuren kuuromykkäseurakunnan läsnäollessa kukilla koristetussa kirkossa. Myös laskettiin silloin ehtoolliselle veljekset *Lauri* ja *Kaarlo Mikkola*, jotka viime kevännä pääsivät pois Turun k. m. koulusta.

Muistolahjan antoivat Helsingin k. m. koulun opettajat eroavalle opettajattarelle, neiti A. Nyströmille. Samalla pidettiin kaunis erojuhla puheineen.

Lahjoja Åvikin koulukodille. Eräs nimeään ilmoittamaton kuuromykkäin ystävä Helsingissä 5,000 mk.; Sofia Kaara Vähästö Kyröstä 10 mk.; Tampereen k. m. yhdistys 50 mk.; suutari V. Karlstedt Tampereelta 20 mk.; Helsingin k. m. yhdistyksen arpajaisista 50 mk.; Matti ja Kalle Hämäläinen 2 mk.; Hilda ja Otto Korhonen 2 mk.; Arvi Kauppinen 1 mk. Viitasaarelta; K. m. yhdistys „Kipinä“ Kuopiosta 50 mk.; Matti Hämäläinen 3 mk. ja Juho Kolari Viitasaarelta 5 markkaa.

Uusia vakinaisia jäseniä. S. K. L:n jäseneksi luetteloon:

Halonen, Johannes, liikemies, Iisalmi; Halonen, Miina, rva, s:a; Hoffrén, Augusta, talontytär, Iisalmi; Koivunen, Asser, puuseppä, Helsinki; Marttila, Adolf, puuseppä, Ruovesi; Sedler, Saara, rva, Helsinki; Helsingius, Naema, opettajatar, s:a; Nyström, Anna, opettajatar, s:a; Saxberg, Ingrid, kutojatar, s:a; Ruotsalainen, Antti, viivaaja, s:a; Valtonen, Ilmari, talonpoika, Hausjärvi; Saarinen, Otto, torppari, Leppäkoski; Saarikko, Aino, rva, Riihimäki; Andersson, Gerda, nti, Turku; Norstedt, Ellen, nti, Helsinki; Månsson, Sigurd, kirjansitoja, s:a; Nordenheim, Marienne, nti, s:a; Enroos, Johan, työmies, s:a; Tarvonen, Hanna, pesijä, s:a; Andersson, Sofia, palvelijatar, s:a; Pekkinen, Juho, talollinen, Sortavala; Vanamo, Ida, puhtaaksikirjoittaja, Helsinki; Myllymaa, Brynolf, puunleik-

kaaja, s:a; Stam, Amanda, työläinen, s:a; Norstedt, Axel, kivipiirtäjä, s:a; Vilkman, Aina, palvelijatar, Sipoo; Järvinen, Dina, rva, Turku, Järvinen, Kalle, puuseppä, s:a; Pitkäniemi, Matilda, rva, Tampere; Hellén, Kaarlo, työmies, s:a; Anttila, Taavi, puuseppä, s:a; Anttila, Hilda, rva, s:a; Honkanen, Alma, rva, Helsinki; Sedler, Josef, räätäli, s:a; Hasselman, Amanda, työläinen, s:a.

Pieksämäen kuuromykkäinkodista pois pääsivät viime syksynä seuraavat oppilaat:

Anna Väisänen, Paavolan Pappilaan palvelukseen, *Tyyne Mulli*, Vääksylle kanavan kasöörille, *Elina Forsnabba*, veljensä luo palvelukseen Kaustisiin, *Silja Martikainen*, Kuopion k. m. koulun asuntolan palvelukseen, *Hulda Kitinprami*, Laukaan vaivaistalolle.

Kotiinsa menivät:

Hilda Sorala, Haapajärvelle, *Aino Laitinen*, Korpilahdelle, *Martta Keisala*, Töysään, *Lyyti Autio*, Reisjärvelle, *Heta Kauppinen*, Kauppilanmäelle, *Anna Södergård*, Övermark'ille.

Kuuromykkäinkodin uusiksi oppilaiksi pääsivät:

Tyyne Tuominen, Iitistä, *Salli Halin*, Turusta, *Sanna Mynttä*, Voltista, *Aini Santala*, Merikarvialta, *Saimi Sinkkanen*, Mäntästä, *Hilma Niemelin*, Heinolasta, *Senni Suutari*, Liikkalasta, *Ebba Tuisku*, Pieksämäeltä, *Tyyne Roine*, Virolahdelta, *Elsa Ahonen*, Hattulasta, *Elin Luhtanen*, Peräseinäjoelta, *Elsa Åkerlund*, Säkkijärveltä.

Ylimääräiseksi oppilaaksi pääsi *Ester Järveläinen*, Joensuusta.

Riihimäen k. m. yhdistyksen vuosikokous pidettiin huhtik. 6 p:nä. — Ensin luettiin vuosikertomus ja myönnettiin johtokunnalle tilinvapaus. — Johtokuntaan valittiin h:rat *Lauri Vainola*, *Hannes Ylén*, *Otto Heino*, *Ilmari Saarikko* ja n:ti *Laina Vainola*, joka viimeksimainittu oli silloin vielä matkoilla ja jonka kirjeellistä eronpyyntöä johtokunnasta sekä sihteerintoimesta ei yhdistys ottanut kuuleviin korviinsa. Johtokunnan keskuudesta valittiin uudelleen Lauri Vainola puheenjohtajaksi ja rahastonhoitajaksi, Hannes Ylén varapuheenjohtajaksi ja Laina Vainola uudelleen sihteeriksi. — Ravintolan hommaajiksi määrättiin r:vat Aino Saarikko, Anna Heino, n:dit Lempi Lehtonen ja Fanny Manner. — Samalla päätettiin perustaa nyt ompeluseura. Naisten on käännyttävä aina r:va A. Saarikon puoleen, joka jakaa käsityötarpeita halullisille.

Täytyy ikäväkseen mainita, että kokoukseen oli saapunut vain kourallinen osaanottajia. Vai painostaako hämäläishitaus ja kankeus? Pois saamattomuus ja toimettomuus ja tulkaa aina runsain joukoin kokouksiin ja illanviettoihin!

Hämeentyttö.

Ukkokoti. Turun lähistölle perustettavan Ukkokodin eli kuuromykkämiesten vanhuudenkodin rahaston hyväksi pidettiin Turun kuuromykkäinyhdistyksessä iltama huhtik. 26 p:nä. Ohjelma oli pitkä ja vaihteleva. Tuloja iltamasta oli 79 mk.

Ukkokodin rahastoa hoitaa Turun Kuuromykkäin auttajayhdistys. Rahastossa on näkyään 1246 mk. 4 p. Piiritoimikunta on ryhtynyt kartuttamaan rahastoa. M. m. Piiritoimikunta on pyytänyt sisäasiainministeriöltä lupaa saada toimeenpanna rahankeräyksen Ukkokodin hyväksi.

Tampereen ja sen ympäristön kuuromykkäin piirikokous pidetään Tampereen K. m. yhdistyksen toimesta Tampereella ensi elokuun 9—10 p:nä 1919. Ohjelmaan kuuluu puhe, arvokkaat S. K. m. liiton Keskushallinnon jäsenien herrojen J. Sundbergin ja E. Karilaan Helsingistä sekä mahdollisesti jonkun raittiusmiehen Turusta esitelmät. Maaseudun kuuromykät ovat tervetulleita ja kokoontuvat kansakoululle elokuun 9 p:nä klo 5 i. p.

Huom.! Kokouksen osanottajat varustautukoot tarpeeksi ruokavaroilla kokouksen ajaksi.

Bruno Mouton on palannut jälleen Helsinkiin Berliinistä viime Helatorstaina. Hän työskentelee latojana Hufvudstadsbladetin kirjapainossa.

Ilmoittajat huom.!

Kallistuneitten painokustannuksien vuoksi on Kuuromykkäinlehden toimitus pakotettu korottamaan ilmoitushintaa

1 mk. jokaiselta riviltä

naima- ja sekalaisilmoituksista.

Kihloissa.

Ida Lovisa Virnes

Heikki Myyryläinen

Kiteellä 9. III. 1919.

Vihitty.

Alma Kemppainen

Isak Huumanen

Ruukissa 19 13/4 19.

Helsinki 1919. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.